

Kuska Michalina, Szark – Eckardt Mirosława, Żukowska Hanna. The "Citizens for Activity" project - as an example of the management of sports projects influencing the marketing value of the region. *Journal of Education, Health and Sport*. 2017;7(8):1422-1433. eISSN 2391-8306. DOI <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.1051472>
<http://ojs.ukw.edu.pl/index.php/johs/article/view/5046>

The journal has had 7 points in Ministry of Science and Higher Education parametric evaluation. Part B item 1223 (26.01.2017).
1223 Journal of Education, Health and Sport eISSN 2391-8306 7

© The Authors 2017;

This article is published with open access at Licensee Open Journal Systems of Kazimierz Wielki University in Bydgoszcz, Poland

Open Access. This article is distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Noncommercial License which permits any noncommercial use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author(s) and source are credited. This is an open access article licensed under the terms of the Creative Commons Attribution Non Commercial License (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>) which permits unrestricted, non commercial use, distribution and reproduction in any medium, provided the work is properly cited.

This is an open access article licensed under the terms of the Creative Commons Attribution Non Commercial License (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>) which permits unrestricted, non commercial use, distribution and reproduction in any medium, provided the work is properly cited.

The authors declare that there is no conflict of interests regarding the publication of this paper.

Received: 05.08.2017. Revised: 12.08.2017. Accepted: 31.08.2017.

Projekt „Obywatele dla aktywności” – jako przykład zarządzania projektami sportowymi wpływającymi na wartość marketingową województwa

The "Citizens for Activity" project - as an example of the management of sports projects influencing the marketing value of the region

mgr Michalina Kuska, dr Mirosława Szark – Eckardt, dr Hanna Żukowska

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Wydział Kultury Fizycznej, Zdrowia i Turystyki, Instytut Kultury Fizycznej
Kazimierz Wielki University in Bydgoszcz
Faculty of Physical Education, Health and Tourism
Institute of Physical Culture

ul. Sportowa 2, 85 – 091 Bydgoszcz, tel. 52 32 31 706

Kazimierz Wielki University in Bydgoszcz

2 Sportowa Str., 85-091 Bydgoszcz

Tel. 52 32 31 706

e-mail: michalinakuska@ukw.edu.pl, szark@ukw.edu.pl, zukowska@ukw.edu.pl

Streszczenie

Celem pracy jest przedstawienie rocznych działań, jak również ich efektów, w ramach projektu „Obywatele dla aktywności” realizowanego przez Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Fundację Rozwoju Kultury Fizycznej, Centrum Wyzwań Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego oraz Stowarzyszenie Run To Run. Celem projektu było przygotowanie diagnozy sportu w regionie kujawsko – pomorskim, a następnie stworzenie Kujawsko-Pomorskiego Programu Rozwoju Sportu. Przedsięwzięcie to jest pierwszym w Polsce, tak szeroko i długofalowo zaplanowanym procesem tworzenia wojewódzkiego programu w tej dziedzinie. W ramach projektu powstały „Rekomendacje do Kujawsko – Pomorskiego Programu Rozwoju Sportu”, –Jednym z ważniejszych celów, jakie przyświecały projektowi było opracowanie elementów strategii marketingowej oraz standardów finansowania i zarządzania projektami sportowymi promującymi województwo kujawsko-pomorskie. Niniejszy artykuł ma charakter studium przypadku.

Słowa kluczowe: zarządzanie projektami sportowymi, sport, program rozwoju sportu, infrastruktura sportowa, trener

Abstract

The aim of the work is to present the annual activities as well as their effects, as part of the "Citizens for Activity" project implemented by the Marshal's Office of the Kujawsko-Pomorskie Voivodeship, the Foundation for the Development of Physical Culture, the Center for Social Challenges of the University of Warsaw and the Run To Run Association. The aim of the project was to prepare a diagnosis of sport in the Kuyavian-Pomeranian region and then to create the Kujawsko-Pomorski Program for Sport Development. This undertaking is the first in Poland, so widely and long-term planned process of creating a voivodship program in this field. One of the main goals of the project was to develop elements of the marketing strategy and standards of funding and management of sports projects promoting the Kujawsko-Pomorskie voivodship. This article is a case study.

Key words: management of sport projects, sport, sport development program, sports infrastructure, coach

Wstęp

Sport i wszelka aktywność fizyczna od zawsze miały ogromne znaczenie w życiu społeczeństwa. Według Drabika aktywność fizyczna jest jednym z pozytywnych mierników zdrowia (Drabik 2006). Oprócz walorów prozdrowotnych pozwala zapobiegać chorobom

cywilizacyjnym, wpływa na lepsze samopoczucie i dodaje pewności siebie. Jeżeli chodzi o pojęcie sportu, to istnieje wiele jego definicji. Ustawa o sporcie z 2010 roku stanowi, iż „sportem są wszelkie formy aktywności fizycznej, które przez uczestnictwo doraźne lub zorganizowane wpływają na wypracowanie lub poprawienie kondycji fizycznej i psychicznej, rozwój stosunków społecznych lub osiągnięcie wyników sportowych na wszelkich poziomach”.

Według Gulak – Lipki sport we współczesnym świecie jest wartością nie tylko społeczną ale i cywilizacyjną i kulturową (Gulak – Lipka 2015). Według autorki sport jest częścią składową polityki społecznej nowoczesnego państwa, stymuluje wiele gałęzi gospodarki, tworząc nowe możliwości na rynku pracy i będąc źródłem dochodów.

Od wielu lat jednostki samorządu terytorialnego w poszczególnych województwach naszego kraju wspierają zadania, które mają na celu rozwój sportu oraz rozwój inwestycji sportowych. Celem pracy jest przedstawienie rocznych działań, jak również ich efektów, w ramach projektu „Obywatele dla aktywności” realizowanego przez Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Fundację Rozwoju Kultury Fizycznej, Centrum Wyzwań Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego oraz Stowarzyszenie Run To Run. Celem projektu było przygotowanie diagnozy sportu w regionie kujawsko – pomorskim, a następnie stworzenie Kujawsko-Pomorskiego Programu Rozwoju Sportu. Przedsięwzięcie to jest pierwszym w Polsce, tak szeroko i długofalowo zaplanowanym procesem tworzenia wojewódzkiego programu w tej dziedzinie. W ramach projektu powstały „Rekomendacje do Kujawsko – Pomorskiego Programu Rozwoju Sportu”, w których przedstawiono osiem priorytetowych obszarów działań odnoszących się do szeroko pojętego sportu w województwie kujawsko - pomorskim. Jednym z ważniejszych celów, jakie przyświecały projektowi było opracowanie elementów strategii marketingowej oraz standardów finansowania i zarządzania projektami sportowymi promującymi województwo kujawsko-pomorskie. Projekt również miał wskazać obszary i formy współpracy sektora przedsiębiorstw branży turystycznej (touroperatorzy, uzdrowiska, gospodarstwa agroturystyczne itp.), mające wspomóc efektywność gospodarczą firm oraz atrakcyjność oferty turystycznej.

Ogólne informacje na temat projektu – partnerzy, źródła finansowania, czas trwania i cele projektu

Projekt „Obywatele dla aktywności” realizowany był przez Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Fundację Rozwoju Kultury Fizycznej, Centrum

Wyzwań Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego oraz Stowarzyszenie Run To Run z siedzibą w Toruniu. Przedsięwzięcie zrealizowano w ramach programu „Obywatele dla demokracji” realizowanego z funduszy EOG (Europejskiego Obszaru Gospodarczego). Celem programu jest wsparcie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i zwiększenie udziału organizacji pozarządowych w budowaniu sprawiedliwości społecznej, demokracji i zrównoważonego rozwoju. Dotacje udzielane w ramach programu mają na celu: zwiększenie udziału obywateli w życiu publicznym, upowszechnianie wartości demokratycznych i praw człowieka, rozwój działalności rzeczniczej i kontroli obywatelskiej, wspieranie grup narażonych na wykluczenie, wzmocnienie kondycji organizacji pozarządowych i tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi trzeciego sektora (<http://www.ngofund.org.pl/o-programie/cele/> [dostęp 19.07.2016]).

Projekt realizowany był od 10 kwietnia 2015 roku do 30 kwietnia 2016 roku. Jego przedstawicielami byli:

Dorota Grzybowska - Stowarzyszenie Run to Run

Monika Chabior – Fundacja Rozwoju Kultury Fizycznej

Maria Szymborska – Centrum Wyzwań Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego

Marcin Drogorób – Kujawsko-Pomorski Urząd Marszałkowski.

Materiały i informacje, które posłużyły napisaniu artykułu zostały udostępnione przez wyżej wymienionych przedstawicieli projektu.

Działania w ramach realizacji projektu

Realizacja projektu składała się z kilku etapów, w ramach których odbyło się:

- 5 spotkań eksperckich (w zakresie sportu wyczynowego, wpływu sportu na zdrowie, współpracy sportu z nauką oraz z przedstawicielami biura projektowego odpowiedzialnego za Strategię Województwa Kujawsko – Pomorskiego 2020+);
- 3 spotkania konsultacyjne z przedstawicielami klubów i stowarzyszeń sportowych;
- 14 spotkań wojewódzkich i powiatowych w Tucholi, Żniniu, Ciechocinku, Brzoziu/k Brodnicy, Włocławku, Grudziądzu, Wąbrzeźnie, Rypinie, Radziejowie, Świeciu oraz w Toruniu (łącznie w spotkaniach wzięło udział 436 osób).
- 3 konferencje:
  - Toruń 10 kwietnia 2015 roku – konferencja otwierająca projekt;
  - Toruń 30 czerwca 2015 roku;
  - Przysiek k/Torunia 26-27 kwietnia 2016 roku – konferencja podsumowująca projekt.

W ramach projektu przeprowadzono również ankietę dotyczącą polityk sportowych w gminach i powiatach województwa kujawsko-pomorskiego. Ankieta rozesłana była do wszystkich jednostek samorządu terytorialnego w województwie kujawsko – pomorskim. Na ankietę odpowiedziało 107 jednostek w tym 16 starostw (na 23) i 91 gmin (na 144). Wyniki ankiety zostały opisane w raporcie wydanym w czerwcu 2015 roku.

Przeprowadzono również studium przypadku, wywiady i badania terenowe w Radziejowie, Dobrzyniu nad Wisłą, Inowrocławiu, Kowalewie Pomorskim, Rypinie, Bydgoszczy, Mroczy i Łubiance. Najważniejsze argumenty uzasadniające wybór miejscowości do studium przypadku to:

- różne pod względem liczby ludności (zarówno małe liczące około 6 tys. mieszkańców, średnie jak i duże miejscowości liczące ponad 350 tys. mieszkańców);
- różne pod względem wydatków na sport;
- różne pod względem sukcesów w domenie sportu powszechnego i kwalifikowanego.

Efekty projektu

Efektom wszystkich spotkań była szeroka diagnoza sportu w województwie kujawsko – pomorskim, która posłużyła do stworzenia REKOMENDACJI DO KUJAWSKO – POMORSKIEGO PROGRAMU ROZWOJU SPORTU 2020+. Staną się one obywatelskim wkładem do Programu Rozwoju Sportu 2020+ , którego stworzenie wynika ze Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko - Pomorskiego 2020. W dokumencie zawarto osiem priorytetowych obszarów działań w ramach szeroko pojętego sportu.

Priorytet I

„Upowszechnianie sportu – sport podstawą zdrowego społeczeństwa i elementem integracji społecznej, w tym rozwój organizacji sportowej, a także organizacja życia sportowego”.

W ramach tego priorytetu wysunięto następujące plany na przyszłość:

- powołanie Kujawsko-Pomorskiego Inkubatora Rozwoju Sektora Sportu i Aktywności Fizycznej, którego celem będzie wymiana doświadczeń, tzw. bank pomysłów, pomoc w pozyskiwaniu środków finansowych, prowadzenie szkoleń, upowszechnianie dobrych praktyk. Według Przewłockiej, Adamiaka i Herbsta (Przewłocka et. al. 2013) dla prawie połowy z wszystkich organizacji sportowych środki samorządowe stanowią największy składnik ich budżetu, a dla co dziesiątej są jedynym źródłem jej przychodu. Paradoks polega na tym, że jeżeli organizacja wykaże dodatkowe źródła funduszy, w myśl zasady „oni i tak mają, więc sobie poradzą”, jest niejako karana za

swoją aktywność. W efekcie metoda przyznawania funduszy publicznych sama promuje bierność i uzależnienie od samorządów;

- realizacja regularnych zajęć sportowych dla obywateli, w tym dziewcząt, kobiet, osób pracujących 25+, osób 60+, osób z niepełnosprawnościami, osób z nadwagą. Prowadzenie systematycznych badań dotyczących aktywności fizycznej mieszkańców województwa kujawsko - pomorskiego i jej powiązania ze stanem zdrowia. W ankiecie skierowanej do jednostek samorządu terytorialnego jedynie 2 z 88 respondentów wskazało, że takie badania były w gminie prowadzone, przy czym w Lubiewie były one prowadzone niesystematycznie podczas imprez sportowych, a w Kowalewie Pomorskim wskazano odsetek osób aktywnych fizycznie na poziomie 13% (badanie ankietowe skierowane do gmin i powiatów województwa kujawsko - pomorskiego, zrealizowane przez Centrum Wyzwań Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego w ramach projektu *Obywatele dla aktywności* w 2015 roku);
- wykorzystanie uzdrowisk (Ciechocinek, Inowrocław, Wieniec Zdrój) oraz ich infrastruktury do promocji aktywnego i zdrowego stylu życia mieszkańców województwa;
- rozwój wolontariatu sportowego pod nazwą „Wolontariusz w każdym klubie”, który będzie miał na celu propagowanie wolontariatu w środowisku sportowym.

Priorytet II

„Rozwój systemu zawodów sportowych dla dzieci i młodzieży”. Główne założenia to:

- wypracowanie i wdrożenie nowego standardu pozalekcyjnej oferty sportowo-rekreacyjnej w szkołach (według badań Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy w roku szkolnym 2014/2015 spośród wszystkich uczestników zajęć pozalekcyjnych w szkolnych kołach 43,1% uczniów wybierało zajęcia sportowe);
- przeprowadzenie ewaluacji systemu współzawodnictwa dzieci i młodzieży realizowanego przez Szkolny Związek Sportowy;
- stworzenie nowych wytycznych dla operatora szkolnych zawodów sportowych uwzględniających rekomendacje z badania ewaluacyjnego;
- opracowanie nowego systemu finansowania sportu młodzieżowego, którym punktacja Systemu Sportu Młodzieżowego nie będzie jedynym kryterium oceny działalności klubu.

Priorytet III

„Trener – centralna postać systemu szkolenia”. Główne cele w ramach priorytetu to:

- budowa motywacyjnego systemu nagradzania trenerów uwzględniającego trenerów wychowawców tzw. „poławiaczy pereł” („Pierwszy trener mistrza”) oraz uwzględnienie wynagrodzenia trenerów jako kosztów kwalifikowanych projektów dofinansowanych z projektów publicznych;
- współpraca ze związkami sportowymi w zakresie podnoszenia kompetencji trenerów sportu wyczynowego oraz przetestowanie systemu stypendiów trenerskich;
- promowanie roli trenera/animatora sportu powszechnego wśród przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego i instytucji podległych.

Priorytet IV

„Promocja województwa kujawsko-pomorskiego poprzez sport”. Do głównych założeń należą:

- opracowanie strategii marketingowej oraz standardów finansowania i zarządzania projektami sportowymi promującymi województwo;
- opracowanie identyfikacji wizualnej oraz powtarzalnych elementów organizacyjnych w kontekście wspieranych imprez sportowych – pakiet promocyjny;
- utworzenie klastra organizatorów wydarzeń sportowych, organizatorów turystyki, właścicieli bazy turystycznej i uzdrowskiej oraz instytucji kultury;
- opracowanie programu promocji zewnętrznej i wewnętrznej poprzez sport przygotowany we współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego czyli tzw. sportowe „brand” Kujaw i Pomorza.

Priorytet V

„Inwestycje sportowe strategiczne dla regionu”. Główne założenia to:

- budowa krytej, 50-metrowej pływalni (inwestycja znalazła się w kontrakcie terytorialnym województwa kujawsko - pomorskiego, który może być zrealizowany z RPO WKP na lata 2014-2020);
- budowa toru kolarskiego (miasto Grudziądz planuje budowę wielofunkcyjnej hali z torem kolarskim);
- modernizacja ośrodka wioślarskiego w Kruszwicy (w 2017 roku odbędą się tutaj Mistrzostwa Europy Młodzieżowców U23). W kontrakcie terytorialnym województwa kujawsko - pomorskiego znalazła się inwestycja pod nazwą Ośrodek Szkoleniowy Sportów Wodnych w Kruszwicy;
- uzależnienie przyznawanych środków od rzetelnych planów przyszłego utrzymania obiektów.

Priorytet VI

„Budowa infrastruktury dla rozwoju sportu masowego, amatorskiego i rekreacji”. Priorytety w ramach tego działania przedstawiają się następująco:

- budowa infrastruktury towarzyszącej obiektom typu „Orlik”;
- rozbudowa dróg pieszo-rowerowych w województwie kujawsko - pomorskim,
- stworzenie narzędzia samobadania dla jednostek samorządu terytorialnego określającego czy w poszczególnych gminach dana infrastruktura jest potrzebna i możliwa do utrzymania;
- zmiana wymogów w programach rozwoju bazy sportowej. Skierowanie działań na budownictwo energooszczędne we współpracy publiczno – prywatnej;
- stworzenie katalogu dobrych i złych praktyk przy budowie infrastruktury sportowej.

Priorytet VII

„Budowa koalicji dla sportu w obszarach: edukacja, polityka społeczna, zdrowie i bezpieczeństwo”. Koalicja dla sportu miałaby na celu wypracowanie rzeczywistej współpracy przedstawicieli sektora sportowego z organizacjami i instytucjami zajmującymi się edukacją, polityką społeczną, zdrowiem i bezpieczeństwem. Kreowanie wspólnych programów i projektów, które łączą zarówno cele, jak i sposób działania z kilku obszarów. Główne cele to:

- tworzenie lobbingu na rzecz sportu;
- tworzenie międzysektorowych projektów łączących elementy sportu, edukacji, zdrowia, spraw społecznych. Koniec z myśleniem "to nie moja działka, nie mój budżet"
- podnoszenie wiedzy na temat sportu poszczególnych sektorów spoza świata sportu: lekarzy, studentów medycyny, pielęgniarek, nauczycieli klas 1-3, wychowawców przedszkolnych. Wypracowanie scenariuszy szkoleń dla obok wymienionych grup, w zakresie:
  - kierunków potencjalnego rozwoju klubów, źródeł dodatkowych funduszy, możliwych form wsparcia organizacji przez gminy (np. poręczenia) wykorzystanie sportu w innych programach np. walki z bezrobociem;
  - partnerstwa publiczno-prywatnego i zarządzania infrastrukturą;

- diagnozy lokalnej, badania potrzeb mieszkańców z uwzględnieniem sytuacji zdrowotnej mieszkańców;
- znaczenia aktywności fizycznej w profilaktyce i leczeniu różnych chorób, sposobów prowadzenia pacjentów z uwzględnieniem aktywności fizycznej wraz z prezentacją najnowszych modeli takiego działania;
- wiedzy z zakresu skutecznego zachęcania dzieci do ruchu)
- silniejsze powiązanie polityki sportowej i zdrowotnej (diagnoza i integracja prowadzonych przez Urząd Marszałkowski projektów z zakresu sportu i zdrowia);
- diagnoza oferty sportowej związanej z opieką medyczną w województwie i prezentacja możliwości stworzenia oferty prozdrowotnej klubom sportowym)
- udostępnienie „wiedzy” dla sektora sportowego – zapewnienie klubom sportowym dostępu do potrzebnej im wiedzy (opracowanie przejrzystych zasad współpracy Urzędu Marszałkowskiego z uczelniami wyższymi w tym współfinansowania wydawnictw, opracowanie i stałe uzupełnianie listy tematów badawczych, jakie realizować mogą uczelnie i/lub studenci, kontakt z wykładowcami i studentami, którzy mogą wspierać organizacje sportowe w rozwoju w ramach prowadzonych zajęć).

Priorytet VIII

„Dyscypliny sportu strategiczne dla regionu”.

Dyscypliny strategiczne to takie, które generują uczestników igrzysk olimpijskich, medalistów olimpijskich, medalistów mistrzostw świata i Europy. Dyscypliny reprezentowane w najwyższych klasach rozgrywkowych w sportach drużynowych. Strategicznymi dyscyplinami w województwie kujawsko – pomorskim są:

- **wioślarstwo** - od lat generuje największą liczbę olimpijczyków i medalistów igrzysk (4 medale z 4 kolejnych igrzysk w tym dwa złote). Najsilniejszymi ośrodkami w regionie są RTW Bydgoszcz – kilkunastokrotny klubowy mistrz Polski (Robert Sycz podwójny mistrz olimpijski – Sydney 2000, Ateny 2004), Zawisza Bydgoszcz, AZS UMK Toruń, Wisła Grudziądz, Gopło Kruszwica. Na ostatnich Igrzyskach Olimpijskich w Londynie w 2012 roku wioślarze stanowili 1/3 reprezentantów Kujawsko-Pomorskiego (łącznie 33 zawodników);
- **kajakarstwo** - od początku istnienia województwa kajakarze Zawiszy i Kopernika Bydgoszcz reprezentowali Polskę na Igrzyskach Olimpijskich – Beata Mikołajczyk zdobyła srebro (Pekin 2008) i brąz (Londyn 2012);

- **lekkoatletyka** - Zawisza Bydgoszcz (Paweł Wojciechowski – mistrz świata Daegu 2011 i brązowy medalista MŚ Pekin 2015; Marcin Lewandowski – halowy mistrz Europy Praga 2015; Marika Popowicz – medalistka ME w sztafecie 4x100 m) i Vectra Włocławek (Katarzyna Kowalska – finalistka IO w Pekinie i Londynie w biegu na 3000 m z przeszkodami). Bydgoszcz jest od lat uznanym organizatorem imprez lekkoatletycznych: m.in. – Mistrzostwa Europy U-23 2003; Drużynowy Puchar Europy 2004; Mistrzostwa Świata Juniorów 2008, Mistrzostwa Świata w Biegach Przelajowych 2011 i 2013;
- **kolarstwo** - na igrzyskach olimpijskich w Londynie startowali Michał Kwiatkowski i Michał Gołaś (wychowankowie TKK Pacific Toruń obecnie w grupie zawodowej Etixx Quick-Step a od 2016 roku Team Sky). Dwa kluby z regionu TKK Pacific Toruń (kolarstwo szosowe) i ALKS Stal Grudziądz (kolarstwo torowe) od kilkunastu lat zdominowały rywalizację na poziomie ogólnopolskim. Oba kluby posiadają unikalny na skalę kraju system filialnych UKS-ów, gdzie szkolona jest utalentowana młodzież;
- **siatkówka** - mamy w regionie dwie drużyny odnoszące największe sukcesy (Transfer/Łuczniczka – mężczyźni i Pałac Bydgoszcz – kobiety);
- **koszykówka** - w ekstraklasie kobiet znajduje się klub Artego Bydgoszcz (wicemistrz Polski) i Energa Toruń (brązowy medal). W ekstraklasie mężczyzn natomiast – Anwil Włocławek i Polski Cukier Toruń;
- **hokej na trawie** – trzy drużyny w ekstraklasie (Pomorzanin Toruń – wicemistrz Polski, LKS Rogowo, LKS Gąsawa).

Podsumowanie

Województwo kujawsko-pomorskie w 2014 roku zajęło drugie miejsce w Polsce pod względem udziału finansowego w Programach Sportu Powszechnego. Urząd Marszałkowski dofinansował projekty kwotą 1,025 mln zł, wsparcie z Ministerstwa Sportu i Turystyki wyniosło 1,391 mln zł.

- w programie „Mały Mistrz” uczestniczy 5851 dzieci z klas I-III;
- w programie „Umiem Pływać” uczestniczy 5800 dzieci z klas III;
- w programie „MultiSport” uczestniczy 1920 dzieci z klas IV-VI;
- w programie „Lekkoatletyka dla każdego” uczestniczy 760 dzieci z klas IV-VI i gimnazjum;

- w programie „Narodowy Projekt Rozwoju Kolarstwa” uczestniczy 360 dzieci z klas IV-VI.

W latach 2008-2015 na terenie Województwa Kujawsko-Pomorskiego powstało 356 nowych obiektów sportowych:

- 213 orlików, w programie uczestniczyło 111 gmin (na 144) wskaźnik 77,08 %,
- 75 hal sportowych i sal gimnastycznych,
- 23 boiska wielofunkcyjne,
- 17 boisk piłkarskich,
- 11 bieżni lekkoatletycznych,
- 10 krytych pływalni
- 7 centrów sportowych (Rekomendacje do Kujawsko – Pomorskiego Programu Rozwoju Sportu 2015).

Podane wyżej liczby pokazują skalę zaangażowania województwa kujawsko-pomorskiego w rozwój sportu i bazy sportowej, które zdecydowanie wyróżnia się na tle reszty województw. Sprawą niezmiernie ważną jest aby w odniesieniu do planu logicznie ułożyć zaproponowaną w projekcie „Obywatele dla aktywności” strukturę międzysektorowego i międzyobszarowego działania na rzecz poprawy sytuacji działalności sportowej w województwie. Wymagać to będzie konsekwencji w działaniu, a także czasu i dokładniejszej diagnozy wybranych obszarów szeroko pojętego sportu. Oczywistym jest, że projekt „Obywatele dla aktywności” może stać się impulsem do podejmowania kolejnych działań na rzecz poprawy relacji między administracją publiczną, a klubami i działaczami sportowymi. Pożądanym jest, by pozostałe województwa podjęły podobne działania, gdyż dopiero ich zwielokrotnienie w skali kraju, pozwoli cieszyć się nie tylko kolejnymi medalami mistrzostw świata i olimpiad, ale także poprawą kondycji i zdrowia społeczeństwa. Województwo kujawsko-pomorskie jest przykładem tego, że dobra wola i współdziałanie wielu partnerów w obszarze sportu i szeroko rozumianej kultury fizycznej przynoszą pożądane owoce.

Bibliografia

1. Drabik J. (Eds.), (2006), *Pedagogiczna kontrola pozytywnych mierników zdrowia*, Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu, Gdańsk.
2. Gulak – Lipka P. (2015), *Stan infrastruktury sportowej w Polsce*, (w:) Tomanek M., Raniszewski S. (Eds.), *Problemy kultury fizycznej – aspekty ekonomiczne, prawne, pedagogiczne*, Akademia Nauki i Sportu, Bydgoszcz.
3. Przewłocka J., Adamiak P., Herbst J. (2013), *Podstawowe fakty o organizacjach pozarządowych – raport z badania 2012*, Stowarzyszenie Klon/Jawor, s. 83.
4. *Rekomendacje do Kujawsko – Pomorskiego Programu Rozwoju Sportu*, (2015).
5. Ustawa o sporcie z dnia 25 czerwca 2010 roku. Dziennik Ustaw 2010, nr 127, poz.857, art. 2, ust. 1.